

– Jó, mi? Majd viszik a koporsóm után a plecsniket bársonypárnán!

Simon elmosolyodott, és egy másodpercre behunyta a szemét. Kifinomult fülével hallotta, hogy a folyosón egy egész szakasz állig felfegyverzett rendőr helyezkedett el, és pillanatok kérdése, mikor rúgják rájuk az ajtót.

Egy képet látott, mintha készült volna ilyen fénykép; a lugasban ülnek ők ketten, és anya a vajos kenyerekhez méregzöld csípős paprikát tesz oda az asztalra.

Tikkasztó, halálíg tartó nyár van.

Olty Péter

LEVÉL

Hat óra. Szerda este. Nem is tudom,
mit írjak. Itt nincs semmi különleges;
kivéve persze azt, hogy a nagymamám
folyton velem foglalkozik. Ez zavar.

Nagyon remélem, hogy kijutok Török-
mezőre, ám elcsaptam a gyomromat
az éjjel, úgyhogy pár napig itt leszek.
Ha addig írnál, erre a címre íj.

JONATHÁN EMLÉKEZÉSE

Mindennap vele mentem vacsorázni, és
lassan sejteni kezdtem, hogy a vágy, mely e
Dávid-féle barátságnak alapja lett,
több, mint egyszerű vonzalom.

Jól emlékszem az első vacsorákra. Jobb-
oldalt ült nekem. Én néztem a láncot a
csuklóján, s ha felállt, lenge ruhája alól
felszívtam fiús illatát.

Aztán elmenekült – mert az apám nagyon
meggyűlölte. Tudom, hogy nemigen szabad
rágondolni. Minek sírjak utána, hisz
most már úgyse lehet velem.

És mégis, mikor asztalhoz ülök, magam
mellé képzelem őt. Látom a karkötőt
a csuklója körül, és a kidülledő
csontocskákat a bőr alatt.

NEVELŐAPÁM

Tegnap megint durva volt, pedig
csak meg akartam tanítani
szépen inni. Rávettem szemem,
s úgy emeltem fel a csészét,

mint egy parányi üvegtojást,
melyből az élet vizét iszom.
Erre ő remegni kezdett, felállt,
s ránk borította az asztalt.

PÁN SÍPJA

Ágaim ki fújni szokta,
kellemetlen alkatú:
kecskeszarvú, szőrös arcú,
s hosszú, görbe orra van,

s minthogy ronda külsejétől
minden asszony elszalad,
állatokhoz jár az éjjel,
s fajtalankodik velük.

Mégis, hogyha egy-egy este
veszteg marad, s kézbe vesz,
s ismeretlen dallamokba
fújja bele mindenét,

elfelejtem görbe orrát,
kellemetlen külsejét,
kecskeszarvát, szőrös arcát,
s megszorít a fájdalom.

EGY ZENÉSZHEZ

Önmagad ellen harcolsz önző képzeteiddel,
mért nem választod azt, ami kellemesebb;
mért fontos neked az, hogy a költők írnak-e rólad,
úgyis meghalsz majd, s őket is eltemetik.

Huoranszki Ferenc

A METAFIZIKA ESÉLYEI*

Vajon vannak-e esélyei a metafizikának a század vége felé közeledve? Az esélylatolgatásra irányuló kérdés részben maga is metafizikai jellegű. Ha valaki egy efféle kérdés megválaszolásába fog, máris gyanússá válik. A gyanú elkerülésének egyetlen biztos módja, ha a metafizika történetéről, a metafizika lehetetlenségéről vagy a metafizikai állítások értelmetlenségéről kívánunk értekezni. Én azonban nem ezt kívánom tenni. Nem mintha a metafizikának nem volna története, de nem csak az van. És nem mintha értelmetlennek tartanám a metafizika értelmetlenségéről szóló érveket, bár persze azért úgy gondolom, hogy ezek az érvek tévesek. Ami pedig az esélyeket illeti, hogy máris egy metafizikai érvebe keveredjek, ami van, az nyilvánvalóan nem lehetetlen, tehát ha értelmes vitát lehet folytatni metafizikai kérdésekről, akkor a metafizika legalábbis létezik.

Ez utóbbi kijelentés talán túlzásnak tűnik. Elvégre valaha értelmes vitát lehetett folytatni a boszorkányok létezéséről is, de ebből nem következik, hogy léteznie kellene a boszorkányokról szóló tudománynak. A nem létezőről szóló tudomány a szó egy bizonyos értelmében ugyan talán létezik, de bizonyosan haszontalan. Ezért aztán a Mozdulatlan Mozgatóról, az Egyről, az ideákról vagy a halhatatlan lélekrésről szóló tudomány is értelmetlenné látszik válni, ha világképünk változása megkérdőjelezi hitünket a Mozdulatlan Mozgatóban, az Egyben, az örök és változhatatlan ideák vagy a halhatatlan lélekrész létezésében.

Csakhogy ez az analógia hamis. A diszciplínákat ugyanis nem a létezők rendje határozza meg, hanem azok a problémák, amelyekre az egyes diszciplínák a választ keresik. A boszorkányológia végzete a diszciplína szűkre szabott kereteiből adódott. A fizika mint tudomány nem szűnt meg létezni azért, hogy ma már nem hiszük, hogy minden víz, és a kémia sem vált értelmetlenné azért, hogy tudni véljük, a víz vegyület, az arany pedig elem. Egy diszciplínát nem kizárólag az általa posztulált létezők tulaj-

* A Magyar Filozófiai Társaság Filozófiatörténeti Szakosztályának 1997. április 26-án tartott felolvasóülésén elhangzott előadás.